

Előfizetési ár:

Egész évre 6 Ft
Fél évre 3 Ft
Negy. évre 1 Ft 50 k.
Egy szám ár 5 k.

Hirdetések és nyilatko-
tási közlemények
jutányosan közöltek.

VÉGVIDÉK

Politikai lap.

Szerkesztőség:

Gromon ut 8 sz. a.

Kiadóhivatal:

József főherceg
utca 11 szám.

Közlemények a szer-
kesztőségbe, előfize-
tési és hirdetési díjak,
úgy a lap szétküldé-
sére vonatkozó pana-
szok a kiadóhivatalba
küldendők.

Megjelenik:

minden vasárnap, szerda és
péntek reggel.

Főszerkesztő:

Feymann Gyula

Felelős szerkesztő:

Dr. Hódy Antal

ÜGYVÉDEK.

Hirdetések

Vig Simon nyomdájában is felvételnek.
Gromon utca 8. szám.

„Piszkos aknamunka.”

Lapunk egyik helybéli meglízható és a viszonyokkal teljesen ismerős barátjától vettük ezen cikket, melyet egész tejelelmében küzünk:

Milyen nehéz küzdelmet vív itten, t. i. a nemzetiségi vidéken, a hazafias elem a tulzó nemzetiségekkel, arról valódi fogalma csak annak lehet, a ki közelebbről ismeri az itteni zilált nemzetiségi viszonyokat. És azért elvárhatnók, hogy eme óriási küzdelmünkben mindenk előtt a fővárosi hatalmas sajtó támogasson, mert ha van ügyünk, a melylyel szemben nem csak minden nemzetiségi- és hitfelekezeti, de még minden pártkülömbőségnek is meg kell szünnie, akkor az az a tulzott, vagyis az ország határain túl gravitáló nemzeti-ségi aspirációk sikeres leküzdése, sőt kiirtása. Sajnos azonban, hogy egy idő óta a fővárosi lapok némelyike épen ezen ügyekről oly irányzatu cikkeket közöl, a melyek nem csak egyáltalában nem összeegyeztethetők a hazafias irányzattal, hanem az itteni patriotikus körökben a legnagyobb felháborodást idézték elő, mindenk felett pedig a haza ügyét károsítják, a meny nyiben eme körök hosszú és fáradalmas munkáját egy csapással compromittálják, igazat adván épen azon destructiv elemeknek, a kiktől leginkább kell megóvni hazánk nem magyarajku lakosságát.

Igy például az itteni hazafias köröknek leginkább kell megküzdeni a magyarfaló hazaellenes szerb nemzetiségi sajtóval és azon belgrádi és csetinjei befolyásokkal, a mely befolyások főképp eme sajtó, vagyis az ujvidéki „Branik“ és „Zasztava“ és a zágrábi „Srbobran“ hasábjain kifejezéshez jutnak a célból, hogy ezen az uton megmételtyezzék a szerb nép zömét, felkeltsék benne a teljesíthetlen vágyak ingerét és izgassák fel lángoló gyűlöletre minden ellen a mi magyar.

Am de mit szólnak hozzá ha e küzdelem közepén egyszerre nem más mint a „Magyarország“ kezd Raguzából importált cikket közölni, a melyekben Nikita a montenegrói fejedelem, eme közönséges orosz szatrapa, a ki a magyarnak halálos ellensége s legveszélyesebb bujtogatója a mi szerbjeinknek — nem csak a mi külügyi hivatalunkkal és Kállay miniszterünkkel szemben védelembe vétetik, hanem a melyekben tettei helyeseltetnek. Ő maga pedig mint oly győző dicsőítetik s magasztaltatik, a kivel szemben a külügyi hivatalunk, mely egyuttal kegyetlenül kigunyoltatik, csufkudarczot vallott? Avagy mit szólnak hozzá ha a „Magyarország“ a nem rég tá-

madt „Karlsbadi szláv összeesküvés“ hírével szemben azt vitatta, hogy ezt az összeesküvést a magyar miniszterium eszelte ki csak azért, hogy azzal az ellenzékét megfélemlítse? Ha a „Magyarországnak“ csak sejtelve is volna arról, mily nagy kárt követett el ezen eljárása által a haza ügyén, bajosan hisszük, hogy képes volna hason cikket jövőre közölni. Azzal csakis a tulzóknak használt, a kik eddig csak a Komerovék lapjaiból izgatató cikkeket reproducáltak, most pedig azzal a „M—g“ cikkeket is kitüntetetik, fennhangon hirdetvén a „Zasztava“ és „Branik“-jukban: hogy ők és csetinjei patronusuk, vágyaik és követeléseik s nem különben panaszaik is még sem oly megvetendők, a midőn azokat maga a „M—g“ is helyesli.

De nem kevesebbre becsülhető azon kár sem, a melyet ez a lap s még inkább a „Budapesti Hirlap“ „a szerb egyházi autonomia dolgában“ közölt tudósításokkal és jegyzetekkel követett el.

Mi itt nagyon jól tudjuk, hogy a haza közügye ezen a vidéken a szerb hierarchiában, különösen pedig a legmelyebb tiszteletre méltó szerb patriarkában a legnagyobb és legbiztosabb támaszát találja. Az ősz egyházi fejedelem, a hazai gör. kel. szerb egyház eme impozáns feje rendületlen hive egyházának és vallásának, de nem kevésbé rendületlen hű fia a magyar hazának, a melynek egyik legelőkelőbb magnása. De épp azért, mert az ősz patriarka legnagyobb lelkiismerettel telejesíti a haza iránti köteleseit és azokat a lelki gondozására bizott hivei által is teljesíteti, ép azért ki nem állhatják őt a tulzók, a kik nevezett lapjaikban ellene napról-napra a legborzasztóbb hajsztát indítják. Mióta pedig az energikus patriarka az episkopatusa élén és a hazafias világi szerb elem legőszintébb elismerése mellett arra határozta el magát, hogy a Mileticsek által a tulzók részére konfiskált szerb egyházi autonom jogokat az egyháznak és a megbízható mérsékelt hazafias elemnek visszahódítja, azóta ez az ellene támasztott hajsza határt nem ismer.

De nem is csoda! Mert a kérdés a körül forog, ki fog a sok millióra rugó szerb egyházi vagyont és alapítványokkal rendelkezni, azokat igazgatni — vajjon a „Branik“ „Zasztava“ és „Srbobran“ körül csoportosult montenegrói Nikita zsoldosai, avagy pedig a hazafias hierarchia és a világi szerb elem java a patriarká-

val az élén? Természetes dolog, hogy nemcsak a szerb egyház, hanem a haza érdeke, a haza biztonsága is feltétlenül megkívánja, hogy a szerb egyházi autonomia az ahhoz tartozó rengeteg vagyont feletti rendelkezési joggal együtt csakis ez utóbbiak kezébe kerüljön és ép azért minden hazafias lapnak legfőbb feladata volna, a patriarkát eme nagy és nehéz küzdelmében őszintén és egész erejéből támogatni. De mit szólnak ahhoz, ha a „Budapesti Hirlap“ majd ujvidéki, majd pedig belgrádi tudósítótól, majd megint az általános kétes hírűnek ösmert „Jota-Gruics“-tól a szerb egyházi ügyekről oly cikkeket közöl, a melyek tele vannak koholmányal, rágalommal és hazugsággal? Nem régen oly cikket hozott, a melyben a tudósítója a montenegrói szatrapának ujvidéki és zágrábi zsoldosait vagyis a jelenlegi kongresszusi többség magyar faló vezéreit példátlan cinizmussal „loyalis“ szerbeknek nevezi, a szerb episkopatust pedig hamis kártyával játszóknak tünteti fel és a kormánynak azt tanácsolja, hogy az episkopatust ne támogassa.

Nemsokára ennek utána más cikket hozott, a melyben már most holmi belgrádi tudósítója szintoly páratlan vakmerőséggel az episkopatust panamával rágalmazza, a mellett pedig a fentemlített pánszláv zsoldosokat magasztalja s részükre a kongresszus összehívását követeli, hogy eme hazaellenes zsoldosoknak módjukban legyen a legfelsőbb egyházi önkormányzati hatalmat kezeikbe keríteni.

Végtére a napokban — most megint ujvidéki tudósítójától — „A karlóczai értekezlet elhalasztása“ czim alatt oly cikket hozott, a mely a legvakmerőbb mystiphikációnak és nyilvánvaló rágalomnak valódi netovábbja.

Ebben a cikkben levelezője páratlan lelkiismeretlenséggel avval gyanusítja a patriarkát, az episkopatust és a patriarka embereit, tehát a hazafias szerbeket, hogy a báró Zsivkovics János által a szerb egyházi kongresszus dolgában összehívott konferenciából azért nem lesz semmi, mert a patriarka emberei, a kik félnek a konferenciától, azzal állanak elő, hogy „Bécsben másképpen határozta“ és e határozat értelmében el kellett halasztani a konferenciát!

A való pedig az, hogy azzal, mintha „Bécsben másképpen határozta“, sem a patriarka, sem emberei nem állottak elő, de nem is állhattak elő már csak azért sem, mert nekik

sem az ultranationalista kongresszusi többség eme konferenciájához, sem Bécshez semmi közük — de igenis áll az: hogy evvel a hazaáruló bécsi indokkal élt eme kongresszusi többség vezére, báró Zsivkovics János ama tudósításában, a melylyel a már említett magyar faló szerb nemzetiségi lapokban, még pedig a Zasztava f. é. 137-ik a Branik 106-ik és a „Srbobran“ 105-ik számában eme konferencia elhalasztását a kongresszusi többség tagjainak tudtul adta s a melynek végén szóról-szóra azt mondja:

„A Bécsből érkezett izenetek folytán eme halasztás teljesen igazoltnak mutatkozik.“

Nyilvánvaló tehát, hogy az a megbízhatatlan ember, a ki a „B. H.“-t evvel a kvalifikálhatlan koholmányokkal mystifikálta, arra törekedett, hogy a magyar közvélemény előtt az ősz patriarkát és a hazafiás szerbeket olyanoknak feltüntesse, mint a kik Béccsel konspirálnak s onnét kapják utasításait. Hogy pedig azok kik, akik Béccsel konspirálnak és Bécsből kapott utasítások szerint eljárnak, azt ime kellett volna jobban kimutatta báró Zsivkovics János. Azok a jelenlegi kongresszusi többség tagjai és vezérek báró Zsivkovics János, korántsem pedig a patriarka és emberei, a kiknek a szt. korona és haza iránti hűsége oly rendületlen és magasztos, hogy azt holmi levelezők alakjában össze-vissza vásárolt újvidéki és belgrádi kétes existenciájú denunciansok soha sem lesznek képesek bepiszkitani.

Mindezeket tartoztuk felhozni, nehogy a magyar közvélemény az itteni állapotok s különösen a szerb egyházi ügyek iránt tévutra vezetessék. Az igen tisztelt „Magyarország“ és „Budapesti Hirlap“ intéző köreitől pedig elvárjuk, hogy ugy a haza ügyének mint saját reputációjának érdekében jövőre levelezőiket gondosabban megfogják választani, nehogy újból hasonló mystifikációk marhalékává váljanak, a mi által nem csak a máskülönben komoly lapjuk megbízhatóságát gyengítik, hanem a haza szent ügyének is kiszámíthatatlan nagy kárt okozhatnak.

Városi közgyűlés.

Pancsova, szept. 30.

A hosszú nyári pihenő után meglehetősen lassúsággal és ritka sorokban gyűltek össze a város atyái a mai IV. rendes közgyűlésre. Bár igaz hogy a közgyűlés napirendjén valami különös izgalmat ígérő tárgy nem volt, de azért elég érdekes, a város érdekét érintő ügyek kerültek tárgyalás alá, melyek iránt a város atyáknak is szabadságukban áll érdeklődéssel viseltetni.

Különösen feltűnő volt az a tájékoztatlanság mely az egyes ügyek referálása alkalmával a megjelenteknek a város szolgálatában kiizadt arczáról visszatükröződött. Meglátszott, hogy a közgyűlési teremben halottak először valamit azon dolgokról, melyekről a város nevében és érdekében határozniuk kell. Kár az állítólag megsértett „pártfegyelem“-nek

a város érdekét alárendelni és az egyöntetű és tervszerű eljárásnak alapját képező megbeszéléseket, ha úgy tetszik „értekezleteket“ meg nem tartani.

Ha ezek megtartatnának, ugy a maihoz hasonló meglepetések ki volnának zárva. Volt ugyanis több segély iránti kérvény, melyek közül a pénzügyi bizottság és az állandó választmány azonban csak egynek a figyelembe vételét indítványozták. A jótékony- és közhasznú célokat szolgáló intézmények anyagi pártolását a „város szomorú anyagi helyzetére való tekintettel“ nem javasolták; özv. Büchler Bódogné azon kérése azonban, melyben boldogult férje által készített szabályozási tervekért kért segélyt 400 koronával kívánták honorálni. És ezen szokatlan méltányosságot tullicizálta Graff J. Pál bizottsági tag azzal, hogy 1000 koronát kíván megszavaztatni azon munkálatért, melyért a közgyűlés már egyszer 600 frtot szavazott meg, de a belügyminiszter nem hagyta jóvá a határozatot, mert Büchler folyam-mérnök hivatalos minőségében, a miniszter megbízása folytán készítette a terveket. Indokolja Graff ur ezen bőkezűségét pedig azzal, hogy az 1000 kor. nem a város pénztárából, hanem a Temespart alaphól fizetendő. Hát ez a Temes-szabályozási alap talán gazdátlan jószág? Ma-holnap talán pótdóval kívánják az esetleges defizitot pótolni?

Avagy azért szavazták meg nagyobb összeget, mert remélik, hogy a miniszter újból nem fogja jóváhagyni a határozatot?

A közgyűlés lefolyásáról különben adjuk a következő részletes tudósítást:

Elnök: Rónay Jenő főispán.

A tanács részéről jelen voltak: Szabo János főjegyző, polgármester helyettes, Roth Ferencz, Jovanovics Sándor és Bogosza Zselyevits tanácsnokok, Lestyaszky János főkapitány, Pavlovics György főmérnök, dr. Pánczél Ottó főorvos, Andrejovich Antal pénztáros és Preller Nándor közgyám.

Rónay Jenő főispán d. e. 9 óra után nyitotta meg a közgyűlést.

1. Felolvasatott ő felsége „Népeimhez“ címzett kiáltványa. — A közgyűlés hódolatteljesen tudomásul veszi. A kiáltvány falragaszok útján hozatik a lakosság tudomására.

2. A polgármester indítványára elhatározza a közgyűlés: hogy a királyné szobrára 1000 korona adassék valamint arczképe a közgyűlési terem részére megfestetendő.

3. A polgármester jelentése a törvényhatóság június-augusztus havi állapotáról. — Tudomásul szolgál.

4. A földmívelésügyi miniszternek rendelete, mely szerint Rónay főispánnak megbízása mint miniszteri biztos a pancsovai-kubini ármentesítő társulatnál egy évre meghosszabbított. — Tudomásul vétetik.

5. Zólyom vármegyének megkeresése a katonai oldalfegyver szolgálaton kívül való használhatóságának szabályozása tárgyában intézendő feliratnak támogatása tárgyában. — Egyszerűen tudomásul szolgál.

6. A kézimunkára nevelő országos egyesület megkeresése pártoló tagság iránt. — Nem teljesítettik.

7. Az 1898/9 évi faszűséglet, biztosítása tárgyában tartott árlejtés eredménye. — Jovahagyatik. Radda J. M. czég szállítja méter-ölét 11 frt 75 krért.

8. Tanácsi előterjesztés a petroleum világitásra vonatkozó szerződés meghosszabbítása tárgyában. — A szerződés 2 évre meghosszabbított.

9. Jelentés 14 városi tanító ötödéves korpótléka tárgyában. — Államsegély iránt újból felterjesztés intézendő; a korpótlék előlegképpen kifizetendő.

10. A mérnöki hivatal előterjesztése a Temesszabályozási munkálatok ellenőrzése tár-

gyában. — Az ellenőrzést ezentul is a mérnöki hivatal teljesíti; a rendezesített segédmérnöki állás minél előbb betöltendő.

11. A borítal-adó és husfogyasztási-adó 1899—1901 évekre leendő biztosítása. — A tárgyalásokkal megbízott a polgármestertől, tanácsi előadóból, a tiszti ügyészből, Graff J. Pál és Jovanovics Pál tagokból álló bizottság.

12. Jelentés néh. Nikolics Tyra utáni temetési járuléka tárgyában. — Tudomásul szolgál.

13. Özvegy Büchler Bódogné segély iránti kérvénye. — Graff J. Pál indítványára 1000 korona engedélyeztetik.

14. A m. kir. pénzügyminiszteriumnak rendelete az alakított országos központi hitelszövetkezet alapítási feltételeire való aláírás tárgyában. — Alapítványi üzletrészek nem jegyeztetnek.

15. Kérelem a Temesvárott rendezett kisipari munkagép és eszközkiallítás támogatása iránt. — 100 korona szavaztatott meg.

16. A városi közigazgatási bizottság átirata a bavanistei ut kiépítését illetőleg. — A bavanistei törvényhatósági utnak Torontálmezre terül tére eső részének kiépítése tárgyában Torontál- és Temesmegye 3 tagu bizottságok kiküldése iránt megkeresendők. A város részéről kiküldött bizottságnak tagjai: Pavlovics György főmérnök, Graff J. Pál és Bachmann Antal bizottsági tagok. — A dolovai utnak Pancsova határától Dolováig és az Almási utnak a város határától Almásig leendő kiépítése végett szintén megteendők a kellő lépések.

17. Szabadságolások. — Pavlovics György városi főmérnöknek 6 heti szabadság engedélyeztetik.

H I R E K.

— **Olvasóinkhoz.** Október hó elsőjével új előfizetést nyitunk lapunkra, mert azon négy hónap alatt, amióta élünk, azt tapasztaltuk, hogy nemcsak Pancsován és Torontál megyében, de az egész végvidéken valóban szükség van lapunkra. Ez a tudat ébresztette bennünk pünkösöd hetében a „Végvidék“ megalapításának eszméjét s amikor most arról győződhetünk meg, hogy e hitünk már négy havi pályafutásunk alatt valóra vált, akkor nincs az a hatalom, erőszakoskodás és üldözés, amely visszavonulásra kényszeríthetne bennünket. Amidőn tehát kijelentjük, hogy még élni akarunk s ezentul is azok leszünk, akik voltunk: **hű szolgája a jognak, a törvénynek és az igazságnak,** — arra kérjük e nemes törekvés barátait, támogassanak bennünket ideális küzdelmünkben előfizetéseikkel. **Előfizetési díjaink lapunk homlokzatán olvashatók s legcélszerűbben postautalványon küldhetők be a kiadóhivatal címére. Egyszermind a hátralékok szives befizetését is kérjük.**

— **Személyi hírek:** Rónay Jenő főispán több napi itt tartozkodás után br. Hauszser titkárja kíséretében pénteken visszautazott N.-Beeskerekre. — Mattanovich Adolf polgármester, ki távirati meghívás következtében több napig Budapesten tartozkodott, pénteken éjjel visszaérkezett városunkba. — Ádám Sándor miniszteri számtanácsos — ki a néhány év előtt feloszlott pancsovai jóságigazgatóság közkezdveltségnek örvendő tisztviselője volt, városunkba érkezett, és több hónapig körünkben fog tartozkodni. A földmívelésügyi miniszter megbízásából a tolepitési ügyek rendezésével fog foglalkozni. — Szivélyesen üdvözljük körünkben.

— **Jászay Mária Pancsován.** A reformátusok bazárjának és hangversenyének végleges határideje f. évi november hó 6 ára tűzetett ki, a mikorra Jászay Mária kiváló művésznő, Szilágyi Arabella opera énekesnő és Polonnyai

Elemér zongora művész fogtak a templom fenntartási alap javára, nagylelkűen egy fényes estélyt betölteni remek műsorral. Az ünnepély védnökségét minc már említettük báró Dániel Einöné vállalta el s személyesen is jelen lesz. Ugyancsak meg fog jeleni Rónay Jenő városunk főispánja több nbeeskerekű natabilitással. Az estély műsorában, mely még nincsen véglegesen megállapítva, Jókai Mór kórusos ironk és Szabolcska Mihály jeles költők egy-egy művel lesznek képviselve. A bazár iránt szintén nagy az érdeklődés és a többiek között Jászai remek ajándékai tűnnek ki. Legközelebb részletesen ismertetjük a legszelebb körü pártolást érdemlő mozgalmat.

— **Őszi közgyűlés.** Torontáivármegye törvényhatósági bizottságának ezidei rendes őszi közgyűlése október hó 13-án délelőtt 10 órakor kezdődik. Az állandó választmányi ülések hatánapjául október 7-dike tüzetett ki. Ezt megelőzőleg számonkérő tisztizék fog tartatni október 12-én.

— **Közvacsora a Társaskörben.** A Társaskör tagjai által tegnap este Christián Antal, a közszeretben részesülő elnök tiszteletére rendezett bankett a legfényesebben sikerült. Százhusz egyleti tag gyűlt össze, hogy a derék egyleti elnöknek rokonszenvéket minél impozásabban nyilvánítsák. Három tagu küldöttség hívta meg az estélyre Christián elnököt, kit megjelenésekor az egybegyűlték harsány és lelkes éljenzése fogadott. A vacsora alatt, mely a Társaskör jóra való vendéglősének igazán dícséretére vált. — számos felköszöntő hangzott el. Az első felköszöntőt Molnár József a „Társaskör“ titkára tartotta, ki egy magas röptű beszédben az ünnepeitnek bokros é. d. meit az egylet érdekében kifejtett hazafias munkálkodását esetelvé éltette Christián t. kérvé őt, hogy új állásában — mint Kir. közjegyző is vezesse az egyletet az eddigi irányban. Az erre következett pe czekig tartó lelkes éljenzés lecsilapultával felemelkedett Christián Antal és megköszönve a rokonszenvének és barátságának ezen megnyilatkozását a „Társaskör“ felvirágzásra irányuló további együtt működésre hívta fel tagtársait; majd lelkes szavakban üritette poharát az első magyar emberre a királyra, mely végső szavakat az egész társaság állva hallgatott meg és szinte végnélküli éljenzéssel kísért. Több tósz hangzott még el az egylet többi vezér alakjaira s a humoros és kedélyes felköszöntők között csak a késői hajnali órákon ért véget az ünnepély, mely méltó és megérdemelt megnyilatkozása volt a vezérszerepre hivatott egylet rokonszenvének és hazafias érzelmének.

— **Ki lesz a főispán?** A lugesi „Süd-ungarn“-ban olvassuk, hogy Krassó-Szörény vármegye új főispánjának kinevezése iránt a minisztertanács ó felsőgébe már előterjesztést tett. A kinevezést ugyane lap szerint a hivatalos lap még az október 12-ére kitűzött őszi közgyűlés előtt közölné.

— **Nyilvános nyugtázás.** Erzsébet királyné szobrára a vörös-kereszt-egylet gyűjtőívén, Skersil János urnál adakoztak: Weifert Zsófia urnó 20 koronát és Weifert J. M. ur 20 koronát.

— **Gazdaközönségünk öröme.** Általános volt a panasz egész Torontál megyében azon bár szabályrendeletileg de mégis túlmagas „extra pótdó“ miatt, melyet a megyebeli főszolgabírák „cséplési díjak“ czimen szedtek be az épen nem kedvező anyagi viszonyok között elő földmivelőtől. Ezen panaszok megszűnnek a jövőben, mert a főszolgabírák nagy bánatára, a belügyminiszter egy Torontál megye közönségéhez intézett rendeletével ezen díjak szedését betiltotta.

— **Uj ügyész.** A pancsovai „kereskedelmi bank és takarékpénztár részénytársaság“ a leköszönt ügyésze helyébe tegnap délután tartott igazgatósági ülésében Dr. Weil Adolf helybeli köztisztvisletben álló ügyvédet választotta ügyészéül. Ez minden esetre a bizalomnak kiváló megnyilatkozása.

— **Egyetlen hangverseny.** Vladaia Irén a párisi komikus opera primadonnája és Petrovics A. a bukaresti opera baritonistája, f. hó 6-án a „Trombitás“ szálloda nagy termében hangversenyt rendeznek. Ugy a külföldi mint a belföldi sajtó bírálata a leghezlegőbb kitételekkel nyilatkozik Vladaia Irénről ugyszintén Petrovics A.-ról is. Az érdekesnek ígérkező hangverseny programját legközelebb részletesen közöljük.

— **Hivatalvizsgálatox a várósházán.** Szerdán, csütörtökön és pénteken kánikulai hőség uralkodott a várósházán. Nemesak azért mert a vén asszonyok nyara nagyon is jó indulattal viseltetik pártfogoltjai iránt, hanem azért is mert: általános hivatal vizsgálatot tartatott a főispán. No de a tikkasztó hőség daczára zivatar nem támadt — legalább eddigelé nem. Értesülésünk szerint ugyanis mindenütt megfelelő rend konstataltatott. Csak a pénztár rovancsolásnál — mely különben a legnagyobb rendben találtatott, tünt f. l. — hogy a számvévségi kimutatások rendszeretlen összeadási hibákban leledzenek. A számvévségi ügykezelést különben B. e. Dezső miniszteri számvizsgáló még több napon át fogja behatóan megvizsgálni.

— **Bucusz Franczfelden.** Szomszédágunkban, Franczfelden ma ünneplik a „Kirweít.“ A derék község német lakosságának „megmagyarosított“ vendégszeretete mindenestre számos vendéget csal az ő „Kirítóg“-jukra.

— **Telefon Pancsova-Versecz közt.** A pancsova alibunári és versecz-károlyfalvai távbeszélő vonalak a napokban kötetek össze s legközelebb Pancsováról Károlyfalvára és Verseczre is lehet beszélni.

— **Városunk 1899. évi költségvetése.** A városi főszámvévség által összeállított 1899. évi városi költségvetés a városi tanáshoz át-tétetett és f. hó 3. és 5-én a költségvetési bizottság által fog tárgyalás alá vétetni, úgy hogy az október hó 19-ére kitűzött rendes közgyűlésen tárgyalható lesz. A legközelebbi számunkban fogunk részletesen foglalkozni vele s most csak annyit említünk, hogy a községi pótdó — hivatalos nyelven szólva — 100%-on alul marad.

— **Hivatalos órák a telefonnál és távirdánál.** Október 1-től kezdve márczius 31-éig a távirdánál és telefonnál a hivatalos órák reggel 8 órakor kezdődnek.

— **Merénylet a román király ellen.** A B. N. szenacziós hírt közöl, a melyet azonban mindeddig nem erősítettek meg. Az említett lap értesülése szerint Károly román király élete ellen összeesküdtek volna az anarkisták s egy veszedelmesen elszánt társukat kiküldték, hogy ölje meg a román királyt. Az orsovai rendőrséget valaki értesítette a készülődő merényletéről sőt a merénylő személyleírását is közölték a rendőrséggel, a ki ismét a személyszállító hajók kapitányával közölte azt. A Magyar Folyam- és Tengerhajózási Társaság 7. számú hajójára, a mely Zimonyból indult Orsovára, Pancsován egy jól öltözött, magas fiatal ember szállott föl, a ki németül társalgott s Pe-regriini István hajósk pitányval is beszédben ereszkedett s kérdezősködött, mikor indul Orsováról Románia felé a vonat. Miután a személyleírás illett a fiatal emberre, a kapitány Orsován nem engedte addig a járódeszkát kiadni, míg az orsovai határendőrbiztos le nem tartóztatta a gyanus idegent. A letartóztatott összes podgyásza állítólag egy kis doboz volt, a melyben egy üveg mérget, két tört, egy pisztolyt, két kést és néhány rozsdás szöveget találtak a megmotoszás alkalmával. A fiatalember Demetovics Milos névre kiállított utlevéllel utazik. Az orsovai csendőrség fogva tartja. — Vajjon főkapitányunk távolléte nem ezen anarkista ügyével hozható összefüggésbe?

— **Járásai telefon.** A pancsovai járáshoz tartozó községek távbeszélő hálózatának építése ma megkezdett és körülbelül október hó végével a hálózat a forgalomnak már át fog adatni.

— **Hölgyek és urak figyelmébe.** Kis D. és társa utodai, szegedi női és férfi divat áru (confektio) czég képviselője Révész Sándor úr az őszi-téli divat újdonság gazdag mintagyűjteményeivel városunkba érkezett itt tartozkodása alkalmával mérték utáni rendelkezéseket vesz fel, (Weisz szálloda 10 sz. alatt) melynek pontos

kiviteléről a czégnek jó hirneve szavatal. Egyszerű értesítés után a minták kívánatra házhoz is elvitetnek.

KARCZOLAT.

Elmélkedés a szerelemről.

(Válasz a kívánsi cigány leánynak)

Nagysádek birónak kérnek fel engem egy már igen sokat megvitattott kérdés eldöntésében: azt kérdezik, „vajjon fakadhat-e egy szívben egyszerre kettős igaz szerelem?“

Nos hát igaza van, sokat megvitattott kérdés ez, melynél, ha véleményadásra felszólítottak, én mindig csak azon csodálkoztam, hogy hogy lehet egyáltalában felvetni? Akit életében csak egyetlen egyszer szíven legyintett annak a csudálatos, soha eléggé nem magasztalható érzelmének a mennyei szellője, — aki átérezte azt a leirhatatlan gyöngéd álmétködést, azt a titkolódzó és mégis mindegyre kitörni akaró, szinte megdöbbsentő örömet, mely mint egy új istent láttatja még velünk a szerelem s fölforgatva minden addigi terveinket, egyszerre önkényes és mégis olyan édes új központot teremt egész életünknek: az tán nem is vetheti fel ezt a kérdést...

Sacrilegium az a szerelem fogalma ellen; színt' olyannak tűnik fel előttem, mint valami eszmei árnlás vagy hütlenség, mintha már előre megcsalná az ember azt az édes ösmeretlent, akit egykor szeretni fog... Mert hogy „aktive“ szerelmes ember ezt a kérdést fel nem vetheti, az biztos. Ha megkérdéznék, dühbe jönne, sértésnek venné. Kérdezze meg csak valamelyik menyasszony barátját...

No de hagyjuk abba a lirizmust! Nagysádnak teljesen igaza van, nem lehet egyszerre két embert szeretni. Nem csak hogy nem lehet, de merő képtelenség. Épp úgy nem lehet, mint — ahogy mondják egy abszurdumot? mint ahogy nem lehet az embernek egyszerre két édes anyja.

Nagysád bizonyára indokolást is kíván tőlem, megadom, bár bajos az erre vonatkozó physiologiai részt itt szabadon leirni. Mert bár a költők a poézis rózsaszínű fátyolával takarják le a szerelem miszteriumát, nagyon is pozitív élettani törvények annak a fundamentoma. S ezek a törvények azt mondják, hogy ezen a földön a szerelem céljának a kiviteléhez, az új élet adásához nem három, öt vagy több, hanem egyszerűen két faktor kell, sem több, sem kevesebb...

Egy férfi és egy nő. Szóval a természet rendelése szerint — és nem jó az, ha a természetnél okosabbak akarunk lenni, ha javítani akarunk rajta — a szerelem érzelmé már olyan, hogy nem összpontosodhatik többre, csak egy személyre, — arra a másakra, aki a mi lelkünknek, testünknek a kiegészítője, a kivel együtt képezünk mi egyet... Ha az ember megtalálta azt a kiegészítő felét, a kivel együtt egyet képez, hol van ott szűkség, — nem is: hol van ott hely még egy harmadikra?

A szerelem az emberi képességeknek a képzelhető legnagyobb és intenzivebb összpontosítása, hisz ez az alapja annak a különös folyamatnak, amit mi poéták úgy nevezünk, hogy „kicsérélik egymás lelkét“: már most lehet-e egyszerre két dologra összpontosítani a teljes figyelmünket? Épp oly kevésbé lehet egyszerre két embert szeretni... Lássá, a régi emberek nem voltak olyan tudákosak és anaitikusak, mint mi, — nem is okoskodtak e fölött annyit, hanem azért érezték ennek a kérdésnek az abszurdumát.

A Nostradamus által idézett Andreas Capellanus a XII. század végén lemasolta a provánszi troubadourok szerelmi kodexét, melyet a szerelmi törvényűszékek határozatai alapján XXXI. pontban állítottak össze. — e kodex III. pontja így szól: „nemo duplici potest amore ligari“, ami magyarul annyit tesz, hogy senki se szerethet kettőt egyszerre. A troubadourok mondják ezt, pedig ők csak nem voltak se moralisták, se szemérmesek, sőt ellenkeztleg a legelasztikusabban fogták fel a szerelemet. De belátták, hogy a „kettős“ szerelem contradictio in adiecto és egy olyan abszurdum, ami alapjában támadja

meg a szerelem fogalmát. Ezért vették fel a fenti mondást alapvető törvénynek a kódexükbe.

Nagysád most bizonyára azt fogja mondani: „de én istenem, hány ember van a mai világban, aki . . .” Tudom mit akar mondani. Ha példát hoz fel nekem arra, hogy X. is, Y. is két asszonyt szeret, akkor két eset lehet: 1. az illető vagy nem tudja még, melyiket szereti, 2. vagy (ha az úgy kronikus) egyiket se szereti, hanem kalandos természetű ember léteire beledisputálja magát a kettős érzelem abszurdumába. Van aztán egy más kategóriája a modern embereknek s ez a kategória fájdalom, napról-napra nő: az ideges, egyensúlyvesztett, akaratbeteg, határozatlan férfiak és nők serege ez. Ezek a priori képtelenek, erőtlenné arra, hogy a nagy szerelem lendületét átérizzék, ezek töredék érzelmeiket, melyekből hiányzik az életadáshoz szükséges törhetetlen abszolút akarat, — épp úgy forgácsolhatják két, három, mint tizenkét emberre. Ezek, miután képtelenek egy nőt vagy egy férfit szeretni, — hát szeretnek ötöt-hatot, egyszerre vagy egymás után, de hát szentségtörés volna ezeknek az ideges vergődésére a szerelem felesleges szavát alkalmazni. Most, hogy ideértünk, jusson eszünkbe annak a régi darabnak (amelynek most e perczben még a címét se mondhatnám meg), az a passzusa, ahol így fenyegetnek meg egy leányt: „Julia, c'est un péché mortel, que d'aimer deux hommes, — halálos bűn az, két embert szeretni . . .” Üdvözl!

P. Gy.

Kiadótulajdonos: Feymann Gyula.
Nyomatott Vig Simon gyorsajtóján.

1339 szám.
vh. 1898.

Árverési hirdetés.

Alulírt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a bpesti VI. ker. kir. járásbíróság 1898. évi Sp. VIII 277 számú végzése következtében Dr. Vass Marton bpesti ügyvéd által képviselt Drucker és Róth cég javára Dimitrievics Józsa ellen 49 frt 72 kr. s jár. erejéig 1898. évi VIII. hó 31-én foganatosított kielégítési végrehajtás útján felülfoglalt és 312 trtra becsült bolti alvanyok, rőfös és vegyes arukból álló ingóságok nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a pancsovai kir. járásbíróság V. 1448 1898 sz. végzése folytán 49 72 kr. tőkekövetelés. eddig összesen 19 frt 05 krban bíróság már megállapított költség erejéig Bresztováczen adós lakásán leendő eszközökre 1898 évi október hó 11. napjának délutáni 3 ó. aja határidőül kitzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is el fognak adatni.

Kelt Pancsován, 1898 évi szeptember hó 23. napján.

Argay,

kir. bírósági végrehajtó.

18526. sz.
tkv. 1898.

Árverési hirdetményi kivonat.

A pancsovai kir. tszok mint tkvi hatóság az előterjesztett kérelem folytán Djurisics András lajosfalvi lakos javára 300 frt tőke, ennek 1899. évi április hó 29-től járó 6% kamata, 62 frt 78 kr. eddigi s még felmerülő költség kielégítése végett az 1881. LX. t. cz. 141. §-a alapján és 146. §-a értelmében Kosztyák Zsuzsa lajosfalvi lakos ellen a Lajosfalva községben fekvő és az 1872. sz. tkvben foglalt 311 sz. ház és 257^{1/2} m

házhelyre 280 frt, 41 d. 41. hrsz. 1²⁰⁰ h. II. oszt. szántóra 133 frt, 23 hrsz. 200 n.-öl szőlőre 20 frt. becsárban az árverést elrendeli s azt valamint a megállapított feltételeket ezennel közhírré teszi.

A nyilvános árverés Lajosfalva község-házában 1898 évi október hó 19-én d. e. 9 orakor fog megtartatni a következő egy a tkvi hivatalban mint a Lajosfalva községben kifüggesztett s megtekinthető feltételek mellett.

1. Kikiáltási ár a becsár.
2. Ezen árverésen a fenti ingatlan a kikiáltási áron alól is el fog adatni.
3. Az árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át vagyis 28 frt, 13 frt 30 kr. és 2 frt készpénzben vagy óvadékképes értékpapirokban a kiküldött kezeihez letenni.

Pancsován, 1898. évi szeptember 3-án.

Medzihradsky, kir. tszéki bíró.

Amerikai zsebórák.

Jótállással, hogy a nickel színét nem változtatja, szerkezete pontosabb és jobb mint a legdrágábbaké.

Ára darabonként 3 forint.

Jótállás mellett, míg a készlet tart.

Hozzá ezüstös óralánc 60 krajczár.

Önberetváló készülék.

Fox, valódi solingeni gyártmány, sok kiállításon kitüntetve, gyakorlás nem kell. Megvágás kizárva. Tiszta és kényelmes munka. Bőrbetegségtől megment. Tartós és pénzt megtakarító.

Darabja 3 frt.

A penge ***csillagos acézból és a többi részei alpacéból vannak.

Egy külön penge hozzá 1 frt.

Megrendelhető:

POLLÁK SÁNDOR főbizományosnál

BUDAPEST, V. ker., Kálmán-utca 17.

Gyűjtőknek 5 drb. után egy ingyen küldetik.

A legjobbnak bizonyult HAZISZER, mely az emésztést szabályozza, rendszeres vérkeringést eredményez, a megromlott és hibás véralkatrészt eltávolítja (a mi az egészség főfeltétele), gyorsan és biztosan megszünteti a gyomorbajt, és p. étvágytalanságot, savanyu felbőgést, hányási ingert, gyomor és hasbántalmat, gyomorgörcsöt, a gyomor túlterhelését étellel, nyálka-odást, vértulást, hámorhoidákat női bántalmak, bélbajokat, a már 40 év óta jónak bizonyult

Dr. Rosa-féle balzsam

FRAGNER B. gyógyszer-től Prágában 203-III.

Ki az emésztése minden munkáját új életre serken és egészséges tiszta vért szerez, különben is biztos és messze földön híres bevált háziszser.
4 üveg 50 kr., kettős üveg 1 frt. Postán 20 krral drágább.

FIGYELMEZTETÉS! Mindenki csak az eredeti készítményt kérje a prágai Fragner B. gyógyszer-tárból és figyeljen arra, hogy a Dr. Rosa balzsam csomagolás minden részén az itt látható kerek védjegy legyen a prágai házikenőcs csomagolásán pedig a jobbrol látható háromszögletű védjegy.

A ki egy utárást talál és nekem bejelenti, díjat kap!

Elismerő levelek ezrei rendelkezésre állnak.

Raktárak Budapesten:

Török József gyógyszer-tárbán, Egger A. gyógyszer-tárbán, Thalmayer és Seitz, Kochmeister utóda.

Póráktár B. FRAGNER Apotheke „Zum schwarzen Adler in Prag, Ecke der Spornergasse Nr. 203.

Postaküldés azonnal

Selyem-basztruha 8 frt 65 krtól

egész 14 frt 65 krig egy teljes öltözékhez való szövet — Tussers és Shantung Fongees valamint fekete, fehér és színes Henneberg-selyem 45 krtól 14 frt 65 krig, méterenként — sima, esikős, kockázott mintákban. Privát-fogyasztóknak postabér- és vámmentesen a házhoz szállítva. Minták postafordultá- val.

Házeladás!

Az almási uton 750. sz. a. több lakásból, pinczehelyiség, magtárból álló bérház nagy beltelekkel szabad kézből eladó.

Bővebbet a kiadóhivatalban.

Látta

már ön a magyar

FLIEGENDE BLÄTTERT

„Pillangó“

czímű

lapot??

Minden

kávéházban,

kasinóban,

vendéglőben

megtekinthető.

Mutatványt ingyen küld a kiadóhivatal

Budapest,

VI., Teréz-körut 35.

Előfizetési ára:

3 hónapra 1 frt,